

PÄÄTÖSEHDOTUS MAA- JA POROTALOUDEN RAKENNETUKIEN MYÖNTÄMIS- VALTUUKSIEN OSOITTAMINEN VUODELLE 2023

Vuosina 2023-2027 Euroopan unionin yhteistä maatalouspolitiikkaa toteutetaan jäsenmaissa CAP-suunnitelmilla (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/2115). Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 2023-2027 (myöhemmin CAP-suunnitelma) 31.8.2022. Päätösehdotuksessa esitetty rahoitus on Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) osarahoitettavaa sekä CAP-suunnitelman osana toteutettavaa kokonaan kansallista rahoitusta. Maa- ja metsätalousministeriö toimii CAP-suunnitelman Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2021/2115 tarkoitettuna hallintoviranomaisena. Yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetun lain (1324/2022) perusteella maa- ja metsätalousministeriön tehtävä on vastata strategiasuunnitelman varojen käytön suunnittelusta, varojen jaon valmistelusta ja varojen osoittamisesta hallinnointilaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön.

Tässä päätösehdotuksessa esitetään maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 64 §:n ja porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 112 §:n nojalla jaettavaksi myöntämisvaltuuksia elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä Ruokavirastolle.

Tämä päätösehdotus koskisi maa- ja porotalouden rakennetukien mukaisten avustusten, korkotukilainojen sekä valtioneuvoston myöntämismääräyksen osoittamista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille sekä Ruokavirastolle käytettäväksi kyseisten tukien toimeenpanoa varten vuonna 2023.

Valtion vuoden 2023 talousarviosta myönnettävät avustukset

Tällä päätösehdotuksella osoitettaisiin valtion talousarvion momentilta 30.10.40 (Maatalouden investointi- ja aloittamisavustukset) avustusten myöntämismäärää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä Ruokaviraston käyttöön maatalouden rakennetukien toimeenpanoa varten. Momentin mukaista myöntämismäärää on osoitettavissa vuonna 2023 CAP-suunnitelman perusteella tehtäviä EU-osarahoitteisia (EU 43%) avustuspäätöksiä varten 127 000 000 euroa, jonka nojalla myönnettävien avustusten maksatus ajoittuu neljälle vuodelle. Tästä määrästä aloitusavustuksia arvioidaan olevan 10 000 000 euroa ja investointiavustuksia 117 000 000 euroa. Tällä päätöksellä osoitettaisiin vuoden 2023 avustusten myöntämismäärää 110 000 000 euroa. Tästä määrästä aloitusavustuksia arvioidaan olevan 10 000 000 euroa, investointiavustuksia 95 000 000 euroa ja biokaasuinvestointiavustuksia 5 000 000 euroa. Päätöksestä ehdotettaisiin 105 000 000 euroa osoitettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille maatalouden aloittamis- ja investointiavustuksia varten ja 5 000 000 euroa Ruokavirastolle edelleen jaettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille biokaasuinvestointiavustuksia varten. Myöhemmin vuonna 2023 varoja jäisi osoitettavaksi 17 000 000 euroa.

Tällä päätösehdotuksella osoitettaisiin valtion talousarvion momentilta 30.10.41 (Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki) korkotukilainojen myöntämisvaltuutta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön 150 000 000 euroa. Momentilla on vuonna 2023 osoitettavissa 250 000 000 euroa korkotukilainojen myöntämisvaltuutta rakennetukien toimeenpanoa varten. Myöhemmin vuonna 2023 varoja jäisi osoitettavaksi 100 000 000 euroa.

Maatilatalouden kehittämisrahastosta myönnettävät valtiontakaukset

Tällä päätösehdotuksella osoitettaisiin maatilatalouden kehittämisrahaston (jäljempänä *Maakerä*) vuoden 2023 käyttösuunnitelman mukaista valtiontakausta maa- ja porotalouden investointeihin 15 000 000 euron lainamäärälle. Päätösehdotuksen mukaan myöntämisvaltuus osoitettaisiin Ruokavirastolle edelleen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille osoitettavaksi.

Myöntämisvaltuuksien jakoperuste

Maatalouden rakennetukia koskevien myöntämisvaltuuksien jakaminen perustuu Luonnonvarakeskuksen selvitykseen (4/2020), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kuulemiseen (työpaja 2/2022, tulevien rahoitustarpeiden kysely 9/2022) ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuskohtaisiin sidontatietoihin 2014-2022 sekä CAP-suunnitelman rahoituskehukseen. Lisäksi myöntämisvaltuuksien jakaminen perustuu vireillä olevissa maatalouden rakennetukia koskevissa hakemuksissa haettujen avustusten määriin sekä tarvearvioon.

Tässä päätösehdotuksessa aloitus- ja investointiavustuksien myöntämisvaltuuksia osoitettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille kahdessa eri kiintiössä.

Ensimmäisessä kiintiössä myöntämisvaltuuksia voitaisiin sitoa CAP-suunnitelman mukaisissa maatalouden rakennetukien avustuksissa seuraavasti:

- 1) maatilojen kilpailukyvyyn kehittämisen ja tilan nykyaikaistamisen investoinneissa
- 2) yrityksen perustamistukeen nuorille viljelijöille (niin sanottu aloittamisavustus)

Investointiavustushakemuksia maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilan nykyaikaistamiseen saapui ensimmäisellä hakujaksolla 21.4.2023-10.5.2023 yhteensä 325 kpl noin 28 000 000 euroa ja aloittamisavustushakemuksia 106 kpl noin 4 000 000 euroa, yhteensä lähes 32 000 000 euroa. Vuonna 2023 on yhteensä kolme hakujaksoa. Tässä päätösehdotuksessa osoitettaisiin käyttötarkoitusta varten 80 000 000 miljoonaa euroa, tästä määrästä 10 000 000 euroa arvioidaan kohdentuvan aloittamisavustuksiin. Myöhemmin vuonna 2023 varoja arvioidaan osoitettavan 10 000 000 euroa investointiavustuksia varten.

Tilanteessa, jossa käytettävissä olevien myöntämisvaltuuksien vähäisyyden vuoksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on ratkaistava investointiavustuksen ja aloittamisavustuksen välillä, ministeriö suosittelee valitsemaan aloittamisavustuksen.

Toisessa kiintiössä myöntämisvaltuuksia voitaisiin sitoa CAP-suunnitelman mukaisissa maatalouden rakennetukien investoinneissa seuraavasti:

- 1) maatilojen energiainvestoinneissa (pois lukien biokaasulaitosinvestoinnit)
- 2) ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit maataloilla
  - a) lannan käsittelyyn ja käyttöön liittyvät investoinnit;
  - b) vesitaloutta ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä edistävät investoinnit,
- 3) eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit.

Energiainvestointiavustushakemuksia saapui ensimmäisellä hakujaksolla 21.4.2023-10.5.2023 yhteensä 425 kpl noin 20 000 000 euroa, ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistäviä investointiavustushakemuksia maataloilla yhteensä 392 kpl noin 8 000 000 euroa ja eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavia investointiavustushakemuksia yhteensä 149 kpl noin 5 000 000 euroa, yhteensä lähes 33 000 000 euroa. Vuonna 2023 on yhteensä kolme hakujaksoa. Päätösehdotuksessa osoitettaisiin käyttötarkoitusta varten 25 000 000 miljoonaa euroa. Myöhemmin vuonna 2023 varoja arvioidaan osoitettavan 7 000 000 euroa toisessa kiintiössä esitettyjä investointeja varten.

Lisäksi tässä päätösehdotuksessa ehdotetaan 5 000 000 euroa osoitettavaksi Ruokavirastolle edelleen jaettavaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille biokaasuinvestointiavustuksia varten. Biokaasuinvestointiavustushakemuksia on määrällisesti vähän, mutta yksittäiset avustuskoot ovat yleensä suuria. Lisäksi on mahdotonta etukäteen arvioida, minkä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueelle investointi toteutetaan.

Valtuuden nojalla myönnettyjen avustusten maksatus ajoittuu neljälle vuodelle. Tuenhakija voi aloittaa hankkeen toteuttamisen omalla riskillään tukihakemuksen jättämisen jälkeen.

Myöntämisvaltuuksien käyttöä koskevat ehdot

Päätös sisältää ehdot maa- ja metsätalousministeriön, Ruokaviraston ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten väliselle yhteistyölle myöntämisvaltuuksien ja avustusvarojen hallinnoinnissa. Päätösehdotuksessa esitetään, että maa- ja metsätalousministeriöllä olisi tarvittaessa mahdollisuus myöntämisvaltuuksien siirtämiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten välillä ao. elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia kuultuaan. Myöntämisvaltuuksien kokonaismäärät eivät mahdollisten siirtojen jälkeen saa kuitenkaan ylittää päätösesityksen kokonaismääriä.

Ruokavirasto vastaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille osoitettujen myöntämisvaltuuksien tallentamisesta Hyrrä- ja Rahtu-tietojärjestelmiin ja niiden seurannasta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten olisi tehtävä tukipäätökset päätösesityksen kattamiin hakemuksiin viimeistään 31.12.2023.

Maa- ja metsätalousministeriö on nimennyt Ruokaviraston toimimaan maaseuturahaston osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 2021/2116 tarkoitettuna maksajavirastona, joka vastaa myöntämisvaltuudesta aiheutuvan tuen maksamisesta valtion talousarvion momentin 30.10.40 ja momentin 30.10.41 sekä Makeran varojen puitteissa.

Tämä päätös on ensimmäinen, jolla CAP-suunnitelman rakennetukiin tarkoitettuja myöntämisvaltuuksia osoitettaisiin vuonna 2023.

Valtion vuoden 2023 talousarvion momentin 30.10.40 (Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) myöntämisvaltuudet		
	Maaseuturahaston rahoitusosuus	Valtion rahoitusosuus
Tällä päätöksellä jaettaisiin, yhteensä	47 300 000	62 700 000
Myöhemmin vuonna 2023 jaettavissa	7 310 000	9 690 000

**Valtion vuoden 2023 talousarvion momentin 30.10.41
(Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki) myöntämisvaltuudet lainapääomalle**

	Maaseuturahaston rahoitus- osuus	Valtion rahoitusosuus
Tällä päätöksellä jaettai- siin, yhteensä		150 000 000
Myöhemmin vuonna 2023 jaettavissa		100 000 000

Makeran vuoden 2023 käyttösuunnitelma; takausluottojen myöntämisvaltuudet

	Maaseuturahaston rahoitus- osuus	Valtion rahoitusosuus
Tällä päätöksellä jaettai- siin, yhteensä		15 000 000
Myöhemmin vuonna 2023 jaettavissa		0